

Schwingen oder Worfeln aussondern (Getraide von der Spreu u. s. w.); überh. *sondern*: यत् न दस्म बुद्ध्या विवेक्षि wie Getraide sonderst du mit deiner Zunge (der Flamme d. h. nimmst nur das dürre Gras und lässt Anderes stehen) RV. 7, 3, 4. nach Śā. = भक्षयसि oder व्याघ्रायि. प्र मे विवेक्षां अविदस्मनीपाम् 3, 87, 1. जीवितेन विवेच च (तान्) trennte vom Leben so v. a. beraubte des Lebens BHATT. 14, 103.

— अयं dass.: वातो ऽपविनक् AV. 11, 3, 4. तुयं प्लावानप तद्दिनक्तु 12, 3, 19. ÇAT. Br. 1, 1, 4, 22. अयविवेक्षि KAUC. 61.

— अयं in (ein Gefäß) aussondern ÇAT. Br. 1, 1, 4, 22.

— प्र s. प्रवेक.

— वि 1) durch Schütteln und Blasen sondern: वायुर्वो वि विनक्तु VS. 1, 16. ÇAT. Br. 1, 1, 4, 22. अविवेचम् (sc. चोक्षीन्) absol. ÂÇV. ÇR. 2, 6, 7. durchschütteln: (मृतः) वि विवक्षति वनस्पतीन् RV. 1, 39, 5. *sichten*: दर्भान् KAUC. 90. *scheiden, trennen*: विविच्य संध्यन्तराणामकारं ज्ञावयेत् ÂÇV. ÇR. 1, 3, 9. mit instr. oder abl.: वि विच्यधं यज्ञियास्तुर्पयः *sondert euch* AV. 11, 1, 12. सुरा पूयमाना वल्कसेन विविच्यते ÇAT. Br. 12, 8, 4, 16. पाप्मना ÇĀṆKH. Br. 18, 4. ज्योतिरादिर्वाभाति संघातात् विविच्यते BHĀG. P. 7, 1, 9. विविनक्षि दिवः सुरान् so v. a. brachte sie um den Himmel BHATT. 6, 36. — 2) *unterscheiden*: श्रेयश्च प्रेयश्च विविनक्षि धीरः KATHOP. 2, 2. प्रकृतिपुरुषौ विविच्य Schol. zu Kap. 1, 103. BHĀG. P. 4, 4, 20. nach seiner Eigenthümlichkeit erkennen: विविनक्षि न शौचं यः MBH. 1, 6372. SUÇR. 1, 128, 19. BHĀG. P. 10, 87, 20. *entscheiden*: प्रश्नम् MBH. 2, 2243. fg. — 3) *untersuchen, prüfen, erwägen*: क्रियते चेद्विविच्यैव तस्य श्रेयः कस्वितम् Spr. 4277. KATHĀS. 73, 344. PRAB. 114, 18. BHĀG. P. 3, 26, 72. हरिलीलाभिधानेयं यथाबुद्धि विविच्यते Verz. d. Oxf. H. 37, b, No. 92. 193, b, 3. 222, a, No. 340. 246, a, No. 619. — 4) *offenbaren, kund thun*: विवेक्तुं नाहमिच्छामि त्वाकारं विडुरं प्रति MBH. 1, 7396. घर्तगर्तमभिप्रायम् 13, 3906. — partic. विविक्त 1) *gesondert, unterschieden* Kap. 3, 63. शरीरादात्मनि विविक्ते, प्रधानात्पुरुषे विविक्ते Schol. zu Kap. 1, 38. गोसकृन्नाणि वर्णशो विविक्तानि MBH. 3, 13305. अविविक्तपरव्यय ohne einen Unterschied zu machen BHĀG. P. 5, 26, 17. — 2) *abgesondert, isolirt*: = असंपृक्त H. an. 3, 297. fg. MED. t. 133. विविक्तेश्च विभक्तेश्च ऋद्धेः KĀM. NĪTIS. 16, 4. चित्ता° so v. a. ganz in Gedanken vertieft MBH. 13, 1482. *einsam*; n. *Einsamkeit, ein einsamer Ort*: = विजन, रक्षम् AK. 2, 8, 1, 22. 3, 4, 14, 85. H. 742. H. an. MED. देश M. 3, 206. BHĀG. 13, 10. R. 1, 30, 5 (31, 5 GORR.). MĀRK. P. 31, 45. प्रदेश PĀÑKĀT. 139, 21. कर्म्यपृष्ठ Spr. (II) 622. अवकाश R. 2, 34, 21. 36, 15. 4, 24, 30. KATHĀS. 8, 18. 30, 76. 30, 105. DAÇAK. 67, 6. 69, 6. BHĀG. P. 5, 8, 28. MĀRK. P. 96, 11. तद्विविक्तमिदम् MĀRKĀH. 60, 5. निषेवते विविक्तम् ÇĀK. 102. 107. v. l. °मेविन् BHĀG. 18, 52. BHĀG. P. 3, 28, 3. 4, 22, 23. 5, 3, 12. विविक्तासन Spr. 2173. °ग KATHĀS. 17, 1. 33, 149. °शरण BHĀG. P. 3, 27, 8. 7, 13, 30. विविक्ते M. 4, 258. MBH. 3, 1870. 12, 340. 16, 103. VIKR. 40, 5. KATHĀS. 7, 75 (गवां). PRAB. 103, 12. BHĀG. P. 1, 4, 15. 2, 1, 16. 3, 24, 26. 7, 3, 48. विविक्तपु M. 3, 207. — 3) *frei von*: स्वल्पेन खलु कालेन विविक्तं पृथिवीतलम् । भविष्यति नरेन्द्रैः शतशो विनिपातितैः ॥ HARIV. 4986 (vgl. 5463). पोमुविविक्तवात KUMĀRAS. 1, 23. — 4) (von allem Ungehörigen getrennt) *rein, lauter* AK. 3, 4, 14, 85. H. an. MED. SUÇR. 1, 131, 17. संकल्प Spr. 1726. °दृष्टि BHĀG. P. 1, 4, 5. मेध्यविविक्तवृत्ति 3, 1, 19. °मार्ग 8, 26. °च-

रित 16, 21. विविक्ताध्यात्मदर्शन 20, 28. 4, 24, 31. °चेतम् 1, 19, 12. 3, 3, 40. von Personen M. 11, 6. MBH. 13, 6202. BHĀG. P. 5, 19, 12. n. *Reinheit, Lauterkeit*: प्रज्ञाबुद्धिविविक्तद MĀRK. P. 5, 638. Z. 6 v. u. — 5) *klar, deutlich*: विविक्ताकारदर्शन (तालवन) HARIV. 3723. °दर्शनस्थाने (एकातदर्शने तादृशस्थाने Comm.) रक्ष्ये च KĀM. NĪTIS. 3, 36. — 6) = विवेकिन् H. an. MED. — 7) MBH. 3, 7152 fehlerhaft für विषक्त, wie die ed. Bomb. liest. — Vgl. विविक्षि, विविचि, विवेक u. s. w. — caus. 1) *sondern* SUÇR. 1, 78, 5. धर्माधर्मो व्यवेचयत् M. 1, 26. — 2) *untersuchen, prüfen, erwägen* PĀÑKĀT. 3, 1, 12. ŚĀU. D. 278, 7. Verz. d. Oxf. H. 126, a, 5. 246, a, No. 618.

— प्रवि *untersuchen, prüfen, erwägen*: प्रविविच्यते Verz. d. Oxf. H. 222, a, No. 340. — partic. प्रविविक्त 1) *einsam* R. 2, 34, 31. 63, 25 (63, 25 GORR.). प्रविविक्तपु *in der Einsamkeit* Spr. 3094. — 2) *fein*: विविक्ताकारतर ÇAT. Br. 14, 6, 14, 4. °भुन् MĀND. UP. 4 (vgl. NRS. TĀP. UP. in Ind. St. 9, 123. WEBER, RĀMAT. UP. 338. VEDĀNTAS. ALLAH. No. 66). °चक्षुस् ein feines —, scharfes Auge habend MBH. 12, 889. — Vgl. प्रविवेक. 2. विच् s. व्यच्.

विचकिल m. *Jasminum Zambac* H. 1148. MED. I. 164. HALĀJ. 2, 31. Bez. einer anderen Pflanze, = मदन MED. विचकिल in beiden Bedd. H. an. 4, 298.

विचक्र (2. वि + चक्र) 1) adj. *radlos* AIR. Br. 6, 30. MBH. 7, 846. — 2) m. N. pr. eines Dānava HARIV. 13380. 13384. 13864.

विचक्षण (von चन् mit वि) 1) adj. (f. स्त्री) Schol. zu P. 2, 4, 54. Vārtt. 3. 4. UśĀVAL. zu UśĀDIS. 2, 122. VOP. 26, 29. a) *conspicuous, sichtbar, scheinend, ansehnlich*: यस्य श्रेता विचक्षणा तिस्रो भूमीरधिष्ठितः RV. 8, 41, 9. द्रष्टु 10, 11, 4. Soma 9, 12, 4. 31, 5. 66, 23. 70, 7. 106, 5. AV. 10, 2, 19. 10, 3. ÇĀṆKH. ÇR. 6, 8, 14. die Sonne RV. 1, 50, 8. 10, 37, 8. auch wohl 1, 164, 2. ÇĀṆKH. ÇR. 5, 9, 20. Savitar RV. 4, 53, 2. Indra 1, 101, 7. 4, 32, 32. अतो वै सोमो राजा विचक्षणश्चन्द्रमाः ÇĀṆKH. Br. 4, 4, 7, 10. प्रतीक PĀR. GĀU. 3, 15. Viele dieser Stellen liessen sich auch zu b) ziehen. — b) *sehend, scharfsichtig*, daher auch *einsichtig, klug, erfahren, bewandert, weise* AK. 2, 7, 5. H. 341. HALĀJ. 2, 178. चतुर्विचक्षणां वि क्षेनेन पश्यति AIR. Br. 1, 6. यार्भिस्त्रिमस्तुर्भवंद्विचक्षणाः RV. 4, 112, 4. पं विचक्षणाः सोमं मुपाय 4, 43, 5. Bṛhaspati 2, 23, 6. 10, 92, 15. PRAÇNOP. 1, 11. अतन्दितान् दन्तान् विचक्षणान् M. 7, 61. 9, 71. BHĀG. 18, 2. MBH. 4, 123. 8, 4517. R. 1, 1, 16. R. GORR. 1, 43, 42. SUÇR. 1, 122, 21. RAGH. 3, 19. Spr. (II) 313. 479. 989. 1464. VARĀH. BRU. S. 22, 5. 38, 5. 68, 98. KATHĀS. 31, 135. 94, 29. BHĀG. P. 1, 3, 16. 10, 81, 27. MĀRK. P. 34, 110. 116, 23. Verz. d. Oxf. H. 50, a, 15. die Ergänzung im loc.: परिग्रहानुग्रहणे R. 2, 1, 19. कृत्स्नामु विद्यामु कलामु च KATHĀS. 39, 29. im comp. vorangehend: सर्वपाप्य° M. 8, 398. गुणादाप° 9, 169. धर्माधर्म° 10, 106. 108. MBH. 4, 745. परिहृतम् HARIV. 7696. 14212. R. 2, 109, 27. R. GORR. 2, 67, 7. RAGH. 9, 33. 13, 69. Spr. 984. 1276. 1874. 3241. KATHĀS. 6, 69. 24, 91. 33, 3. 43, 22. RĀGA-TAR. 4, 664. 668. BHĀG. P. 3, 23, 9. 8, 11, 48. मद्रावविचक्षणो ज्ञानेन 5, 3, 13. अ° M. 3, 115. 8, 150. Spr. 398 (II). 3083. (हंसः) निशास्वविचक्षणाः nicht gut sehend 3193. सु° KĀM. NĪTIS. 10, 11. Spr. 3266. — 2) m. N. pr. eines Lehrers mit dem patron. Tāṇḍja Ind. St. 4, 373. — 3) f. स्त्री a) *Tiaridium indicum* Lehm. RĀG. im ÇKDR. — b) Bez. des Thrones Brahman's KAUSH. UP. 1, 3, 5. — 4) विचक्षणम् enklitisch gaṇa गोत्रादि